

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 30
Posamezno štev.
15 kr.

Oznaniła
tkrat natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznaniła in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odrpte rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katere se želi
odgovor,
naj se prdene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Nepraktična pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
teeni poslani knjige
se ne vračajo.

O Ebenhoch-ovem šolskem predlogu.

(Govoril pri glavni skupščini „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Celju dne 5. avgusta meseca 1897 nadučitelj Dragotin Česnik.)

Nalogo sem prevzel, govoriti pri letošnji glavni skupščini „Zaveze“ o znanem predlogu, katerega so v minulem zasedanju državnega zbora stavili člani nemške katoliško-ljudske stranke poslanci Ebenhoch-Dipali in tovariši. Zaradi zmedenih razmer, ki so zavladale v zadnjem zasedanju državnega zbora, ta predlog sicer še ni prišel do obravnave, pride pa prej ali slej gotovo na vrsto.

V slučaju, da se ta predlog vsprejme, zadal bi se slovanskim manjšinam sploh, posebej pa še slovenskemu narodu smrten udarec; v prvi vrsti pa je naperjen ta predlog proti ljudskemu šolstvu v obče, napram omiki in napredku ter napram samostojnosti učiteljskega stanu. — Zastopniki naroda slovenskega niso se vsi odločno oglasili proti prikritim nakanam nemško-katoliške stranke. Da, na žalost bodi zabeleženo, da so se našli celo ljudje, ki so ta predlog nekako radostno pozdravljali.

Tembolj pa je poklicano ravno slovensko učiteljstvo, da razjasni svojemu narodu, katerega ono v prvi vrsti vzgaja in uči, pogubno stran tega predloga. Naloga slovenskega učiteljstva je, označiti jedenkrat za vselej stalnišče, katero zavzema napram temu predlogu posebej, v obče pa napram vsem podobnim preosnovam sedanjega šolstva, ki bi merili na to, da se nivô splošne izomike na katerikoli način zniža, ter da se izroči ljudsko šolstvo in učiteljstvo nekompetentnim in nestrokovnjaškim krogom.

Ako hočemo imeti o zahtevah in nakanah Ebenhoch-ovega predloga pravi pojem, je potrebno, da ga premostrimo točko za točko.

§ 1.

„Ljudska šola ima namen, vzgajati otroke npravno po naukih njih vere, razvijati njih duševno delavnost, jim dajati za njih napredovanje in daljno omiko za življenje potrebno znanje in izurjenost ter ustvariti temelj za vzgojo koristnih članov človeške družbe.“

Po naukih njih vere vzgajati, pravi se otroke po veri ločiti. Take šole se zovejo konfesionalne šole. Slovenski učitelji sicer nismo zoper konfesionalne šole v tem smislu, ker jih že itak imamo. V obče pa so take šole v Avstriji, kjer imamo toliko veroizpovedanj, neizpeljive, kar hočem v nastopnem pojasniti.

Iz navedenega paragrafa se da dvoje sklepati, in sicer: ali naj se za otroke verskih manjšin — in naj jih je še tako malo, vzemimo pet — ustanové posebne šole s posebnimi učitelji, ali pa naj ostanejo ti otroci brez pouka.

Da bi gospoda a la Ebenhoch mislila na ustanovitev posebnih razredov ali celo šol za drugoverske otroke, na to ni niti misliti, ker bi bili s tem združeni večji stroški. Znano pa je, kako se gospodje ravno te baže ob vsaki možni priliki pritožujejo, da šola preveč „požre“.

Preostaja torej drugi sklep: otroci verskih manjšin naj bodo brez pouka.

To bi pa bila največja krivica, bodisi za katoličane ali za drugoverce. Vsi smo avstrijski državljani, ki imamo jednake dolžnosti, torej nam gredo tudi jednake pravice: vsem naj bode jednako odprta pot do izobrazbe. — V obče pa menim, da bi se na ta način uprav sistematiško vzgajala verska nestrpnost, netilo sovraštvo ter vzbujal verski fanatizem. Kako grozne posledice pa rodi ravno verski fanatizem, nam dovolj žalostno priča zgodovina. Šola pač ne sme imeti tega namena, gospoda moja. Ona naj nasprotno vzgaja medsebojno spoštovanje, iz katerega sledi vzajemno delovanje v človeško korist.

§ 2.

„Vsaka ljudska šola, za katere ustanovitev in vzdrževanje plačuje troške država, dežela ali občina, bodisi popolnoma ali deloma, je javen zavod in kot tak pristopen vsem otrokom, kateri morajo šolo obiskovati. Na drug način ustanovljene in vzdrževane ljudske šole so privatni zavodi. Interkonfesionalne razmere ljudske šole ureja deželno zakonodajstvo.“

Dandanes se je pojavilo teženje po federalizmu. Tudi mi Slovenci bomo gotovo zadovoljni, ako se nam posreči, da dosežemo narodno avtonomijo. Pri tem pa vendar ne gre stvar tirati do skrajnosti. Abo bi se n. pr. medverske razmere ljudske šole izročile deželnim zborom, zavladata bi po vsej širni Avstriji velika razlika v vzgoji, v mišljenju in v javnem življenju. Ravno v ljudskih šolah, torej pri vzgoji, mora vladati po vsej Avstriji nekaka jednotnost in vzajemnost, sicer je lahko ravno to povod razpadu do zdaj tako mogočne Avstrije. — Na Nižje-Avstrijskem, Tirolskem itd. povsod, kjer imajo klerikanci, ali če hočete, Ebenhoch-ovi pristaši, večino, upeljalo bi se prav gotovo cerkveno nadzorstvo, ali bolje: nadzorstvo, dočim bi ostalo v drugih pokrajinah pri starem. Nam slovenskim učiteljem se torej vsaj za zdaj ni še treba bati pred cerkvenim nadzorstvom. Vendar je danes prav umestna prilika, da označimo svoje stališče. Jaz torej menim, da govorim iz srca vsega pričujočega učiteljstva, ako izjavim: Slovensko učiteljstvo je odločno zoper cerkveno nadzorstvo in sploh zoper vsako nadzorstvo, katerega ne izvršujejo izkušeni pedagogi-strokovnjaki.

Duhovščina ima v obče o pedagogiki in metodiki premalo pojma, da bi nas mogla pravično nadzorovati. „Le čevlje sodi naj kopitar!“ — V največ slučajih bi bilo vse nadzorstvo navadna „sekatura“. Neodvisnost učiteljstva, avtoriteta, kolikor si jo je od leta 1869, s trdom priborilo, bila bi pokopana. Ali more pameten človek pričakovati, da naj ima učitelj pri takih razmerah veselje do poklica? Učitelj-strokovnjak v šolskih zadevah — bil bi le šolski sluga, ne pa glavni činitelj šole. Če pa hočejo dotični gospodje imeti učitelje za šolske hlapce, — potem nam je tudi jasno, v kaj naj se vzgoji šolska mladina! Temu namenu pa se bomo odločno upirali mi, upreti se mu mora ves zavedni slovenski narod, vsak napreden državljani!

§ 3.

„Učni predmeti na ljudskih šolah so: veronauk, čitanje in pisanje, učni jezik, računanje v zvezi z naukom o geometrijskih oblikah, kar je iz naravoslovja najpotrebnejše in otrokom umljivo, prirodopis, zemljepis in zgodovina s posebnim ozirom na domovino in na nje ustavo, risanje, petje in telovadba, katera je za dečke obligatna, za deklice

neobligatna. Koliko je vsakega teh predmetov učiti, določa deželni šolski svet dogovorno z deželnim odborom.“

Prvo, kar v tem paragrafu pogrešamo, so ženska ročna dela. Do zdaj so se učenke na ljudskih šolah vsaj naučile najnavadnejših in v življenju najpotrebnejših ročnih del: pletenja, šivanja itd. Marsikatero uro, ki bi bila sicer brez dela minula, izpolnili so otroci s temi deli. — Na mnogih šolah so nastavljene tudi posebne učiteljice za ženska ročna dela. Kam poslej ž njimi?! Mnogim bi se odvzel jedini zaslužek, s katerim so se vzdrževale — in v nadomestilo bi jim bila dostikrat največja beda.

S poučevanjem ženskih ročnih del pa si je tudi marsikatera učiteljeva soproga pridobivala nekaj dohodkov, ki so v današnjih časih za učitelje že važen faktor.

Ne najdem skoro razloga, čemu so se ženska ročna dela izpustila. Morda pa iz posebne mrznje do vseh Evinih hčer! —

Iz realij naj se vzame „najpotrebnejše in najumljivejše“, pristavlja se pa k sklepu: „Koliko je vsakega teh predmetov učiti, določa deželni šolski svet dogovorno z deželnim odborom.“

„Dogovorno z deželnim odborom“ pomeni isto, kar „z dovoljenjem deželnega odbora“.

Od vsakega presojevalca ali zvedenca se mora gotovo najprej zahtevati, da je v dotični stroki dobro izvežban. O deželnih odborih se pa ne more v tem slučaju kaj takega trditi. Pri izvolitvi v deželni odbor gotovo ne pride v poštev večja ali manja pedagoška izobraženost. In vendar naj ima v strogo pedagoških zadevah odločilno besedo deželni odbor in najkompetentnejša oblast v pedagoških stvareh se prezira. Stvar je popolnoma razumljiva. Deželni šolski svet se gotovo ne bode toliko izpozabil, da bi delal na škodo ljudske šole. V deželah pa, kjer imajo Ebenhoch-ovi pristaši večino, bode deželni odbor gotovo vse izbacnil iz ljudskih šolskih predmetov, kar bi utegnilo nasprotovati njihovim nazadnjaškim načelom. Realije bodo torej skoraj popolnoma odpravili. Realije delajo šolo mično in oživljajo ves pouk. To so tisti predmeti, ki otroku najbolj bistrijo um, ki ga rešijo spon neumnosti in praznoverja, ki ga učé spoznavati vsega-mogočnost Stvarnikovo, ki ga varujejo raznih sleparjev in zapeljivcev.

Vprašam: Kaj je napotilo te gospode, da hoté izbacniti iz šole te prekoristne predmete? Ali bi radi, da ostane prosti narod neveden, praznoveren in neumen? Tako mora človek soditi — četudi bi ne hotel! Sam sem slišal pri nekej priliki gospoda, ki je govoril zbranemu ljudstvu: „Tebi, kmetič, ni treba znati ne brati ne pisati, ni ti treba biti omikan, da le živiš po božji volji in dosežeš jedenkrat sveti raj!“ Da, gospoda moja, to bi radi imeli nekateri socialni reformatorji: Živi, kmet, po božji volji, delaj, trpi in — molči! Kaj se pravi to drugega, ko izročati prosti narod kapitalističnim izkoriščevalcem! Vera bodi plašč in pod njim zatirajmo ubogo, nevedno ljudstvo. Če je to smoter dotičnih gospodov, potem: sramota jim! —

§ 4.

„Učne načrte za ljudske šole in vse, kar se tiče notranje šolske uredbe, določa naučni minister, zasllišavši deželno šolsko oblast in s privoljenjem deželnega odbora.“

Tudi tukaj se prezira najpristojnejša oblast, deželni šolski svet, a tudi samo naučno ministerstvo se postavlja pod kuratel deželnih odborov. Čemu toliko nepotrebnih besedi! Mar bi gospodje kar naravnost povedali: deželni odbor ima vse pravice, tudi največje kozle streljati!

(Konec sledi.)

Šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva v Ljubljani.

Ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Poročal pri IX. Zavezini skupščini v Celju dne 4. avgusta meseca t. l. Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani.)

Slavni zbor!

Prežalostna resnica je, da naš stan navzlic temu, da stojimo že na koncu razsvetljenega 19. stoletja, ne uživa še tiste veljave in tistega ugleda, ki mu gre po vsej pravici. Res je sicer, da je slovensko učiteljstvo v svoji „Zavezi“ in v svojih društvih že mnogo storilo za svoj ugled, vendar vse naše prizadevanje ne bo imelo poprej zaželenega uspeha, dokler ne bomo imeli vsaj tolikih plač, kakoršne uživajo državni uradniki zadnjih dveh oziroma treh činovnih razredov. Pri nas je še vedno v veliki veljavi pregovor, da „človek toliko velja, kar plača“ in tudi besede našega pesnika, da „le petica dá ime sloveče“, imajo še vedno prav velik pomen.

Naše slabo gmotno stanje je torej prvi vzrok, da nas današnji svet — tudi, če je prepričan, da storimo svojo dolžnost ter koristimo narodu in domovini svoji — tako rad in po krivici gleda preko ramen. Ne smemo se pa plašiti teh prezirljivih pogledov, ampak združeni v naši „Zavezi“ trkajmo na merodajnih mestih toliko časa, da se nam ugodno reši to naše vitalno vprašanje.

Rešilo se nam pa bo naše gmotno vprašanje tem preje, čimbolj se bomo zavedali dolžnosti svojega stanu — ne samo v šoli, ampak tudi zunaj šole, in po pravici lahko trdim, da so dolžnosti zavednega in naprednega učitelja dandanes zunaj šole mnogo večje in težje, kakor v šoli. Žal, da imamo še precej takih tovarišev med sabo, ki še vedno mislijo, da je delovanje učiteljevo omejeno le med štirimi stenami, a zunaj šole se jim pa ni treba brigati ne za šolo in ne za naš stan, ampak jedino le za lastni „ego“ —.

Koliko jih je med nami, ki so še vedno mnenja, da so naša društva nekaka „nebodijihitreba“ in ne samo, da niso njih udje, ampak še celo ovirajo njih razvoj, kjer le in kakor le morejo!

Ker sem že pri tem, bodi mi dovoljeno, da povem še par drugih vzrokov, vsled katerih trpi naš ugled tudi več ali manj. Vsak človek ima svoje slabosti; nihče ni brez njih, tudi učitelj ne. Da pa povzdignemo ugled stanu, moramo pred svetom in med sabo slabosti svojih tovarišev prikrivati, kakor le moremo in znamo. Sklenimo danes, da se bomo v bodoče trdno držali po tem pravilu ter imeli vedno pred očmi stvar t. j. ugled našega stanu, ogibali se pa vedno in povsodi osebnosti. Če nam je bilo treba kdaj sloge in medsebojnega spoštovanja, nam ga je treba posebno dandanes, ko nasprotniki naši komaj čakajo, da bi nas razdružili ter dobili potem poveljstvo nad šolo in učiteljstvom v svoje roke.

Več ali manj pa trpi naš ugled tudi zaradi tega, ker smo čestokrat prepohlevni in preponižni. Ponižnost je sicer lepa čednost, to pa le do gotove meje. Če se pa kdo izmed nas kakemu drugemu stanu na ljubo ponižuje, temu manjka stanovske zavednosti, ker s takim postopanjem ne ponižuje le sebe, ampak tudi naš stan. Pred Bogom so vsi stanovi jednaki, in zato ne najdem vzroka, da bi dajali kakemu drugemu stanu prednost pred svojim stanom. Vendar stan kot tak pa ne povzdigne človeka, ampak človek mora povzdigniti stan. „Nicht der Stand ehrt den Menschen, sondern der Mensch muss den Stand ehren“ — pravi nemški pisatelj. Če pa gre učitelj rajši v družbo neučiteljev, kakor pa

v družbo svojih tovarišev, s tem kaže, da se sramuje svojega stanu. Naravnost poniževalno za naš stan je tudi, če zahaja učitelj v družbo preprostih kmetских fantov ter se brati ž njimi. Našemu stanu tudi ni v čast, če opravlja učitelj službo mežnarja in ministranta. Znan mi je namreč slučaj, ko je šel učitelj s kaplanom v bližnjo podružnično cerkev, tamkaj lepo oblekel gospoda kaplana v mašno obleko, vzel mašne bukve, pozvončkal ter stregel pri maši. Seveda, ga je potem dotični gospod kaplan povabil tudi na kozarec vina!! S takim postopanjem pač ni kazal svoje pohlevnosti in pobožnosti, ampak je naravnost poniževal stan učiteljski.

To bi bile torej nekatere rane na našem učiteljskem telesu, ki izpodjedajo in uničujejo veljavo in ugled našega važnega stanu. Skrb „Zavezi“ bodi, da jih leči in zdravi, kakor vé in zna — če ne drugače, tudi z najradikalnejšimi sredstvi.

Po tem uvodu, ki se mi je zdel neobhodno potreben, preidem še le k pravemu predmetu — k šolskemu muzeju.

Delovanje naše za ugled in veljavo našega stanu ne sme biti torej — kakor sem omenil zgoraj — omejeno jedino le med štirimi stenami, ampak sveta dolžnost slehernega izmed nas bodi, da dela po svojih močeh tudi zunaj šole za šolo in stan. Hvala Bogu, med člani naše „Zaveze“ je ogromno število vrlih mož in zavednih tovarišic, ki ne zamudé nobedne prilike, ki se ne plašijo ne truda ne znoja ter ves svoj prosti čas uporabljajo v to, da s svojim delovanjem koristijo šoli, našemu stanu in našemu narodu.

Marsikdo mora trpeti, seveda, v boju za naš ugled in naše pravice še celo preziranje in gmotno škodo, češ, učitelj delaj in trpi, o ugledu in pravicah svojih pa molči!

Kakor sem že rekel, je med slovenskim učiteljstvom mnogo delavnih članov, ki so že mnogo storili v korist našemu stanu, pa smo zopet preponižni ali pa premalobrižni, ker delamo premalo reklame za svoje delo, ki leži razkosano po raznih krajih naše domovine, vsled česar naš narod ne dobi prilike, da bi videl, kaj vse stori, premore in zna slovenski učitelj. Zberimo torej delo svojega uma in svojih rok, ki je izvršimo izven šolskega časa, v šolskem muzeju slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, da pokažemo narodu in nasprotnikom svojim, kaj vse storimo slovenski učitelji za razvoj ljudskega šolstva in ugled našega stanu. Prav lep čas in ugodna prilika se nam pa nudi za to prihodnje leto, ko bode praznoval naš presvitli cesar in vladar 50letnico svojega plodonosnega vladanja. V trajen spomin na to srečno leto in v znak udanosti slovenskega učiteljstva do presvitlega vladarja in Njegove hiše, zberimo do prihodnjega leta vse, kar je storilo slovensko učiteljstvo za časa vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v blagor ljudske šole in našega stanú. Združimo vse svoje sile, da otvorimo slovenski in istrsko-hrvatski učitelji v trajen spomin na cesarjevo 50letnico prihodnje leto v središču Slovenije — v beli Ljubljani — šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, združenega v „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“, v kojem bodi razstavljeno delovanje naše v prid šole in našega stanu.

Kaj pa so šolski muzeji?

Šolski muzeji so nekake permanentne šolske razstave. Tak muzej so otvorili naši severni tovariši s Češke, Morave in Šlezije ob priliki češko-slovanske razstave v Pragi leta 1895. Češko učiteljstvo je napredno učiteljstvo, katero uporabi vsako priliko, da koristi sebi in narodu svojemu. Da se pa povzdigne blagostanje naroda, v to so prvi pogoj dobro urejene šole. Da se pa ta namen doseže, mora dobiti učiteljstvo priliko, da se naobrazuje ter razširja svoje znanje. Prav izvrstna sredstva v ta namen so pa šolske izložbe in še boljša pa šolski muzeji. Stalnih šolskih izložb imamo več po Avstriji. Mesto Brno ima n. pr. lastno šolsko izložbo. Tudi v Ljubljani imamo že nekako stalno razstavo, ki je pa omejena samo na učila ter je združena z učili I. mestne šole; ustanovilo jo je

vodstvo tega zavoda leta 1892. ter dobiva od mesta vsako leto 50 gld. subvencije. Žal, da bode morala zaradi pomanjkanja prostorov v šolske namene bržkone prihodnje leto prenehati.

Najstarejša stalna razstava slovenska je ona v Krškem, koju je ustanovilo „Pedagogičsko društvo“. Ta razstava je pa bolj lokalnega pomena, ker leži Krško preveč ob periferiji Slovenije. Če se ne motim, imajo tudi v Gradcu na ondotnem učiteljišču svojo stalno razstavo.*

Začasnih šolskih razstav so pa razna učiteljska društva ob priliki glavnih skupščin že več priredila. Šlezijsko učiteljstvo je priredilo leta 1896. povodom praznovanja 25letnice tamošnjega deželnega učiteljskega društva krasno šolsko razstavo, ki je bila v čast in ponos šlezijškemu učiteljstvu. Ko je naša „Zaveza“ leta 1893. zborovala v Mariboru, smo videli na ondotnem učiteljišču izvrstno urejeno šolsko razstavo, ki je delala čast nje prireditelju gospodu ravnatelju Schreinerju in sploh spodnještajerskemu učiteljstvu. Pred tremi leti je priredilo tudi vodstvo učiteljišča v Gorici ob sklepu šolskega leta prav lepo razstavo.

Večjega pomena, kakor začasne, so pa permanentne šolske razstave in posebno pa še šolski muzeji. Poleg češkega šolskega muzeja v Pragi mi je znan tudi šolski muzej srbskega učiteljstva v Belemgradu. Ustanovilo ga je srbsko učiteljsko društvo „Učiteljsko udruženje“ v spomin dobrotnika srbskega učiteljstva Jovana Gavrilovića, ki je podaril za vdove in sirote srbskih učiteljev 250.000 dinarov. V tem muzeju zbirajo srbski učitelji: 1. Učila, ki so danes v rabi v srbskih šolah in v šolah drugih naprednih narodov ter učila, ki so se rabila v prejšnjih časih. — 2. Učila, ki so jih izumili in naredili srbski učitelji. — 3. Slike, načrte in modele šolskih poslopij, dvorišč, šolskih vrtov, današnje in stareje, srbske in drugih narodov. — 4. Šolske potrebščine za pisanje, risanje itd. — 5. Šolarske izdelke iz pisanja, risanja, deških in dekljskih ročnih del, posebno takih, ki kažejo kak izreden uspeh. — 6. Šolarske igrače in različne pripomočke za izvajanje telovadnih iger in sicer kupljene in take, katere otroci izdelajo sami. — 7. Šolske knjige, pedagogiška dela in pomožne knjige, domače in drugih naprednih narodov. — 8. Zapiske gledé na historijski razvoj srbskih šol, ki se nahajajo v starih šolskih zapisnikih in v arhivih. — 9. Opise, slike in črteže raznih sedanjih in starejih šolskih običajev. — 10. Kronika najvažnejših dogodkov gledé na šolo in učiteljstvo. — 11. Posebna knjiga, v koji se zabelezuje, kar je storilo srbsko učiteljstvo izven šolske dolžnosti na književnem in kulturnem polju.

Tako je urejen šolski muzej srbskega učiteljstva v Belemgradu. Hrvatski učitelji sicer še nimajo svojega muzeja, pa se že pridno ukvarjajo z načrtom, kako bi čimpreje prišli do njega.

Pa tudi učiteljstvo raznih drugih narodov ima že svoje šolske muzeje. Švicarsko učiteljstvo si je n. pr. leta 1875. ustanovilo v Curihu, rojstnem kraju Pestalozzi-ja, tudi tak šolski muzej ter ga krstilo „Pestalozzianum“. Kako iz malega raste veliko, nam kaže posebno ta muzej. S početka je imel le nekaj šolskih listov naročenih, pa se je množil tako hitro, da je imel leta 1892. že 7500 dokumentov, ki se tičejo uprave in zakonodajstva švicarskega in 1800 komadov inozemskega šolstva ter 700 komadov izvestij različnih društev. Knjižnica je štela in sicer a) občna knjižnica 2400 zvezkov; b) pedagogiška knjižnica 4200 zvezkov; c) zbirka poučnih knjig 3200 zvezkov izza časa pred letom 1860. in 2700 zvezkov po letu 1860.; d) zbirka mladinskih spisov 1200

* Graška permanentna razstava učil je neodvisna od učiteljišča ter se nahaja sedaj v hiši grofa Herberstein-a, Sackstrasse 16. Uredn.

zvezkov; d) Pestalozzi-jeva soba 1000 komadov rokopisov ter 1350 knjig in brošur o Pestalozzi-ju.

Uprava „Pestalozzianea“ je poverjena posebni komisiji. Ta komisija izbere izmed sebe ožji odbor (direkcijo), ki ima neposredno nadzorstvo nad zavodom. Književno osredje glasilo „Pestalozzianea“ je bilo sprva (1880–90) „Schweizer Schularchiv“, od te dobe do danes je pa „Schweizer Lehrerzeitung“. Komisija Pestalozzi-jeve sobe izdaje od leta 1880. „Pestalozzi-Blätter“. Res, iz malega zrna je izrastlo debelo deblo!

In če je bilo mogoče, učiteljstvu drugih narodov toliko storiti za ugled šole in učiteljstva, sem prepričan, da nekaj tega storimo tudi slovenski učitelji lahko, samo nekoliko dobrega namena, resne volje in vstrajnosti je treba k takemu podjetju.

Ne trdim pa, da bi morali mi uredbo raznih šolskih muzejev posnemati v vseh točkah. Prirojimo si slovenski šolski muzej našim razmeram primerno. Le začeti je treba in potem se bode stvar, če bode stala na dobri podstavi, sama razvijala ter delala čast naši „Zavezi“ in vsemu slovenskemu in istrsko-hrvatskemu učiteljstvu.

V naslednjem bom narisal nekaj načrt, kako bodi osnovan šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, t. j.: ljudskih, vadniških in meščanskih učiteljev, srednješolskih profesorjev in šolskih nadzornikov.

Ta obsegaj te-le oddelke:

*I. Pedagogiško literarni proizvodi slovenskega učiteljstva.**

1. Dela in razprave o pedagogiki: a) Občno vzgojeslovje; b) Dušeslovje; c) Zgodovina vzgojeslovja; d) Šolsko zakonodajstvo in e) Šolsko zdravstvo.

2. Dela in razprave o didaktiki: a) Občno ukoslovje; b) Podrobno (specijelno) ukoslovje; c) Nazorni nauk, čitanje, računstvo, realije.

3. Učne in pomožne knjige: Abecedniki; Berila; knjige za zemljepis in zgodovino, za prirodoznanstvo in prirodoslovje, za risanje in pisanje, za deška in dekliška ročna dela.

4. Mladinski spisi: Teoretiški del o mladinskih spisih, o knjižnicah za mladino in o ljudskih (narodnih) knjižnicah, potem pravi mladinski spisi in sicer zabavni in poučljivi.

5. Perijodični spisi: Strokovni listi, učiteljski koledarji, šematizmi in ročni katalogi.

6. Godba in petje: Pesmarice, pevske šole, šolske, narodne in cerkvene skladbe.

II. Leposlovni in drugi proizvodi slovenskega učiteljstva.

III. Metodiško-tehnični proizvodi slovenskega učiteljstva.

1. Učila za otroške vrte: Predmeti (modeli) in podobe za nazorni nauk, pletarska dela, izšivalna dela, omarice (stolpi) za stavljenje, modelirska dela, igre in igrače.

2. Učila za prvi razred: Podobe in predmeti za nazorni nauk, čitalni in računski stroji, table, pisalno orodje in zvezki za I. razred.

3. Učila za srednjo stopnjo: Predmeti in podobe za nazorni nauk, čitalni stroji, nazorni pripomočki za domoznanstvo, učila za risanje in lepopis.

4. Učila za višjo stopnjo (meščanske šole): Modeli in podobe za nazorni nauk, aparati, oprave, predloge, karte, načrti, tabele, table, stojala itd. za računstvo, pisanje, zemljepis, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoslovje, kemijo, telovadbo, godbo, deška in dekliška ročna dela.

5. Učila za nadaljevalne tečaje, za obrtne šole, obrtne nadaljevalnice in obrtne strokovne šole: Modeli in podobe za nazorni nauk, predloge, zbirke vzorcev itd.

* Naslovi člankov in spisov, ki so objavljeni po raznih časopisih, pa niso izišli v posebnih odtiskih, se bodo zapisovali v posebni knjigi s pisateljevim imenom, virom, kje so bili natisnjeni in letnico, kdaj so bili objavljeni.

6. Učila za učiteljsišča: Predmeti in podobe za nazorni nauk, aparati, karte, podobe za psihologijo, geografijo, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoslovje, kemijo, kmetijstvo, ročna dela za kandidate in kandidatkinje.

IV. Vzorni šolarski izdelki.

V. Učne knjige, ki so se rabile po slovenskih šolah.

VI. Učne knjige, ki se dandanes rabijo po slovenskih šolah.

VII. Učila, šolske in pomožne knjige, mladinski spisi in šolske potrebščine, ki jih razstavijo trgovci in obrtniki.

VIII. Telovadno orodje in igrače, kupljene in narejene.

IX. Šolske klopi in drugo šolsko orodje, ki je razstavijo razni trgovci in rokodelci.

X. Slike, načrti in modeli šolskih poslopij, dvorišč in ertov.

XI. Kronika najvažnejših dogodkov gledé na slovensko učiteljstvo in šole.

XII. Spominska knjiga, v katero se zabeležujejo važnejši dogodki in delovanje „Zaveze“ in drugih slovenskih učiteljskih društev.

Tako nekako bodi torej urejen šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva. V ta namen nam je pa treba denarja in zopet denarja. To je torej jedna izmed važnejših točk pri rešitvi tega vprašanja. Lepo bi pa bilo od nas, če gledé na dobavo gmotne podpore sami pokažemo dobro voljo, in vsako k „Zavezi“ pripadajoče društvo bi moralo nekaj prispevati za naš muzej. Pa to bi bilo še vse premalo. Zato bi se moral obrniti direktorij za podporo do občinskega sveta ljubljanskega in do deželnih zborov v Ljubljani, Gradcu, Gorici in v Poreču. In kakor podpira šolski muzej srbskih učiteljev naučno ministerstvo, se obrnemo lahko tudi mi na visoko c. kr. naučno ministerstvo za redno letno podporo. Preskrbeti bi bilo muzeju tudi zanesljivo vodstvo, koje bi bilo sestavljeno iz jednega častnega predsednika, dveh predsednikov, dveh podpredsednikov, tajnika in blagajnika, dveh namestnikov in jednega pokrovitelja. Vsak oddelek muzeja bi moral imeti zopet svojega oskrbnika. Oskrbniki bi bili ljudski, vadniški (meščanski) in glavni učitelji (učiteljice) v Ljubljani ali iz bližnje okolice.

Za predsedniška mesta se bo treba ozirati poleg t. č. predsednika „Zaveze“ tudi na t. č. deželne šolske nadzornike, ravnatelje učiteljsišč in župana ljubljanskega.

V doseg tega predlagam te-le resolucije:

1. „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ ustanovi v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani šolski muzej slovenskega učiteljstva ter ga slovesno otvori leta 1898. ob priliki X. glavne skupščine, ki se ima vršiti v Ljubljani.

2. Slavni direktorij „Zaveze“ se obrni z okrožnico do vseh okrajnih učiteljskih društev, da bi blagovolila prispevati prvo leto po 10 gld., vsako nadaljnjo leto pa po 5 gld. za šolski muzej in sicer toliko časa, dokler bo muzej potreboval te podpore.

3. Slavni direktorij se obrni s prošnjo za podporo na slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane, na deželne zbore v Ljubljani, Gradcu, Gorici in Poreču in na vis. c. kr. naučno ministerstvo.

4. Direktorij „Zaveze“ se pooblašča, da v sporazumljenju današnjega poročevalca poišče potrebne prostore za šolski muzej v Ljubljani ter imenuje potrebno število članov v vodstvo šolskega muzeja.

5. Slavnemu direktoriju se naroča, da sestavi v sporazumljenju današnjega poročevalca potrebna navodila, pod kakimi pogoji naj se pošiljajo razne pošiljatve za šolski muzej v Ljubljani ter imenuje začasni osnovalni odbor.

Predno pa zaključim svoje poročilo, preidem zopet na uvod, v kojem sem omenjal nekaj napak in ran na našem telesu. Lepše pa gotovo ne bomo mogli okrasiti „šolskega

muzeja slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva“, če si poleg stvari, ki jih bomo razstavili v našem muzeji, razstavimo in ucepimo v srcih svojih stanovsko zavednost in stanovski ponos, da storimo torej vse, karkoli bi utegnilo povzdigniti naš stan. Prizadevamo si opustiti vsako napako, ki škoduje ugledu našega stanu. Stanovska zavest in ponos prešinjajta sleharnega izmed nas, potem smemo prepričani biti, da bo lepo uspeval naš muzej, ki bodi čast in ponos slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva ter prekrasen spomenik na 50letnico Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., čegar geslo: „Viribus unitis!“ bodi tudi naše geslo! V to pomozi Bog! (Poročilo in vse resolucije so bile vsprejete jednoglasno in neizpremenjene.)

Nekaj iz prirodopisja.

(V. Pulko. Konec.)

V prirodopisnej uri je nastala ta-le slika:

II.

(NB. Pripravi se: glogov belin, natlačena gosenica, vejica z jajci, buba, najezdnikove in zabubnikove bube, izlezli najezdniki, mešiček ali zapredek, ki visi po zimi po sadnem drevju, kapusov, repni in repični belin.)

Kje smo našli belinove gosenice? Kedaj je bilo to? (Meseca aprila.) Kaj ste opazili, ko smo jih v škatlji redili? (Bile so požrešne in levile so se.) Te gosenice pa žró tudi hruškovo, češpljevo in marelično listje. (NB. Morebiti žró te gosenice tudi glogovo listje; ime glogov belin bi bilo le iz tega izvajati; jaz še nisem imel prilike tega opaziti. Znabiti da vé kateri cenjenih čitateljev ali pa slavno uredništvo dati odgovor. *) Kakšne so zategadel gosenice? Kaj se je z gosenicami zgodilo?

Pomnite: (Na tablo se zapiše: Belinove gosenice.) Belinove gosenice se prikažejo zgodaj spomladi in žró jablanovo, pa tudi hruškovo, češpljevo in marelično listje. Jako požrešne so in zato zelo škodljive. Navadno se dvakrat levijo in potem, ko so dorasle, pa se zabubijo.

Kje se zabubijo? Kako? Kakšna je buba? Kako dolgo počiva? Kaj pride iz nje? Kaj spusti metulj iz sebe, ko pride iz bube? Kaj pravijo praznoverni ljudje o tej prikazni?

Pomnite: (Na tablo: Belinova buba; izvalitev.) Zabubijo se na drevju, na plotih, na zidih itd. Buba je prevezana prek sredine in ne visi navzdol. Belkasta je ali zelenkasta in črno pikasta. Za štirinajst dni se izleže metulj, ki spusti pri tem iz sebe nekaj kapljic rudečega soka. Praznoverni ljudje pravijo, da je šel krvavi dež.

Kedaj se navadno prikaže glogov belin? Zakaj se pravi metulju belin? (Ker je bel.) Kaj še opazite na njem? (Štiri krila, ki so s črnimi žilami preprežena, šest nog, dve tipalnici in rilček.) Kje ste opazili belina? (Na cvetlicah, pri mlakah.) Kaj je tam delal? (Srkal je med ali pil vodo.) S čim je to delal? Ali je metulj zato škodljiv?

Pomnite: (Na tablo: Glogov belin.) Glogov belin se prikaže navadno meseca maja. Ima štiri bela krila, ki so s črnimi žilami preprežena, šest nog, dve tipalnici in rilček. Leta po cvetlicah in seda okoli mlak, ter srka med ali pije vodo.

Kje ste še videli belina letati? (Po drevju.) Po kakšnem drevju? (Po jablanah.) Leta pa tudi po hruškah, po češpljah in po marelicah. To pa že mora imeti svoj vzrok. Poglejte si dobro to vejico! Kdo je kaj opazil na njej? „Tu so mala jajca na listu“,

* Kolikor je nam znano in kolikor smo mogli poizvedeti pri strokovnjakih, odgovoriti nam je z ne. Uredn.

pravi jeden učencev. To so jajca, katera je znesel glogov belin; znese jih navadno do 150. Iz teh jajec se izležejo navadno meseca julija male gosenice, ki prevlečejo list z neko tenko svilo in mu oglodajo zgornjo kožico. Pozneje pripredejo več oglodanih in suhih listov z gosto prejo k vejam in naredijo zapredek, v katerem ostanejo čez zimo. Te zapredke vidite po zimi viseti na vejah sadnega drevja; ljudje jim pravijo goseničja gnezda. — Zdaj mi pa bodele znali povedati, zakaj polaga metulj svoja jajca na jablanovo, hruškovo, češpljevo ali marelično listje?

Pomnite: (Na tablo: Belinova jajca, mlade gosenice, zapredek.) Metulj polaga svoja jajca na jablanovo, hruškovo, pa tudi na češpljevo in marelično listje. Iz teh jajec se izvalé meseca julija male gosenice, ki preprežejo list z neko svilo in mu oglodajo zgornjo kožico. Pozneje spredejo več listov vkup in naredijo zapredek, v katerem prezimijo.

Ali mi veste sedaj povedati, odkod so prišle spomladi tiste belinove gosenice? Kdaj pa bodo izlezele iz svojih gnezd? (Ko začne drevje zeleneti.) Takrat pa žro ne le listje, ampak tudi cvetje v popkih. Kako pa dalje živijo, vam je že znano. Ponovi nam to kratko!

Pomnite: (Na tablo: Gosenice spomladi.) Spomladi, ko začne drevje zeleneti, izlezejo gosenice iz zapredkov ter žró listje in cvetje.

Ali je belin s svojim zarodom naš prijatelj ali ne? Kaj moramo torej storiti? Kako naj zatiramo tega škodljivca? (Obirati moramo gosenice in zapredke ter loviti in pobijati metulje in bube.) Postava: 4. Berilo, št. 95, osmi odstavek.

Pomnite: (Na tablo: Zatiranje belinovega zaroda.) Ker je belinov zarod sadnemu drevju zelo škodljiv, zato ga je treba pridno zatirati. Obirajo se gosenice . . .

Ali nam pomaga še kdo drugi tega škodljivca uničevati? (Ptiči.) Kaj pa je prišlo iz jedne belinove gosenice? Kaj sem vam o teh povedal? Kaj se tudi lahko belinovim bubam zgodi? Ali bodele torej tiste rumene kupčke pod gosenicami tudi zmečkali?

Pomnite: (Na tablo: Belinovi sovražniki.) Belinovo zalego nam pomagajo uničevati tudi ptiči in najejdniki, ki uničujejo gosenice in bube. Zato ne preganjajmo ptic in ne pokončujmo najejdnikovih bub.

Vi ste pa videli gotovo še druge bele metulje ali beline! Pokažem jim kapusovega, repnega in repičnega, in primerjajo se z glogovim. Kam pa leže kapusov ali zelni belin svoja jajca? Ali sta repni in repični škodljiva? Naša obsodba se tedaj glasi: Vsem belinom in njihovej zalegi smrt! (Sicer se prištevajo k belinom še nekateri drugi metulji, ali tu ni treba tolike natančnosti.)

Pomnite: (Na tablo: Drugi belini. Obsodba.) Drugi belini so: kapusov, repni, repični, itd. Ker so večinoma vsi s svojo zalego škodljivi, zato jih je treba brez milosti pokončavati.

Za spisje: 1. Po točkah, na tabli zapisanih se sestavi spis. Kakšen napis bomo dali temu sestavku?

2. Posamezne točke se s prašanji razširijo.

3. Primerjajte glogovega belina s kapusovim! (Pri tem je treba razločevati samca od samice.) Itd.

Slovstvo.

Novosti.

„Salonska knjižnica“, I. zvezek tega Andrej Gabršček-ovega podjetja prinaša na XVI + 320 straneh pod skupnim naslovom: O te ženske! Novele in črtice. Spisal Fran Govékar — te spise: Predgovor

izdajatelja. — Predgovor pisatelja. — Primo loco. — Dr. Strnad. — Te punice, te punice! — Dánica. — Institutka. — V mraku. — Pavlina. — O te ženske! — Cena elegantno broširanemu zvezku 1 gld. — Pisatelj je zbral na povabilo založnika — kakor

v uvodu sam pravi — nekaj „skromnih prvencev“, ki so bili pred leti objavljeni večinoma v „Slov. Narodu“ in v „Edinosti“. Tudi neprijavljene črtice datirajo še iz prejšnjih časov ter kažejo vsled tega vse bolj ali manj seveda še sledove začetništva. Vendar so vsi Govékarjevi prvenci prav zanimivo in zabavno čtivo. Gospod Andr. Gabršček prinese v II. zvezku dvojce H. Ibsen-ovih dram. Lepo podjetje toplo priporočamo.

„Naš dom“. Zbirka povesti, pesmi in narod-

nega blaga, zanimivosti itd. — II. zvezek. V Celju, 1897. Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar. Ta zvezek obsega dva daljša spisa: 1. „Zadnji grof celjski“. V obliki zanimivo pisane povesti podaja ta spis zgodovino slavnih celjskih grofov, opisuje burne čase turških bojev in slika tragično smrt Ulrika. 2. „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“. Povest. Ruski spisal Emilj Mušik, preložil Krutogorski. — Cena 120 strani obsežajočega zvezka je le 25 kr., s pošto pa 28 kr. Tudi ta zbirka je vredna, da jo ljubiteljem leposlovnega berila toplo priporočamo.

Društveni vestnik.

Iz kozjanskega okraja. Danes mi je poročati o treh zborovanjih našega društva. Zborovanje dne 2. nov. mes. l. l. vršilo se je po določenem vsporodu. Ta dan so pristopili društvu trije udje: gospodičina Julijana Pressl in gospoda: Mihael Germovšek pa Karol Urbančič. Iz podajanja gosp. Morica o vzgoji smo spoznali, da gosp. referent dobro pozna vzgojne potrebe našega kmečkega ljudstva in želi, da bi se jim vsestransko ustrezalo. V to svrhu naj bi se združilo vse razumništvo, pa tudi slovensko časopisje. Zastran šolskih knjižnic našega okraja smo sklenili, da se o istih vsako leto v društvu poroča.

Letos smo prvokrat zborovali dne 9. maja mes. Navzočnih je bilo 26, kot gostje: gospa Gajšek in gospodje: Martin Sotošek, Franc Rošker in Albin Šmit. Društvu je pristopila gpdč. Ana Boštjančič. Ker je bilo to glavno zborovanje, rešile so se večinoma administrativne zadeve, pred vsem razni dopisi: izrekli smo se proti nameravanim konviktom, ukrenili potrebno zastran udeležbe pri petindvajsetletnici na Vidmu in volili delegata za Ljubno gosp. Bračiča. Gospodični Idi Božič se izreče zahvala, ker je naše društvo brezplačno zastopala pri „Zavezi“.

Drugo zborovanje smo imeli 11. julija; navzočih je bilo 21 udov in jeden gost: gosp. Hohnjec. Obravnavali smo konferenčna prašanja in volili novi odbor, ker se je dosednji zaslužni gosp. predsednik Franc Böheim že pri prvem zborovanju odločno izjavil, da radi obilih drugih poslov ne prevzame več predsedništva. V novem odboru so gospodje: Emerik Moric, predsednik; Fr. Böheim, namestnik; Fr. Černelič, tajnik; Simon Gajšek, blagajnik; Franc Lovrec, prevodja; Andrej Šket in Ožbalt Pustišek, odbornika. Pri „Zavezi“ so nas letos zastopali trije delegati, gospodje: Bračič, Medved in Gradišnik.

Društvo šteje sedaj 26 udov in če se bode vedno tako krepko razvijalo kakor doslej, smemo upati, da bode marsikaj storilo v korist šole in učiteljstva. Šetinc.

Iz mislinjske doline. Učiteljsko društvo za slovenjegraški okraj je imelo zadnje zborovanje dne 18. avgusta meseca t. l. popoldne v IV. razredu slovenjegraške mestne šole. Zbralo se je 14 učiteljic in učiteljev. Društveni predsednik, gosp. c. kr. okrajni šolski nadzornik Fran Vrečko, otvoril ob 2. uri popoldne zborovanje s pristrčnim pozdravom navzočih, spominja se dalje današnjega dne, takorekoč narodnega praznika vseh ljudstev širne Avstrije, rojstnega dneva presvitlega cesarja Franca Josipa I., kateremu koncem svojega uzornega domoljubnega govora zakliče trikratni „živio“, na kar navzoči stojé navdušeni trikratni „živio“ vskliknejo, da je mogočno po dvorani zadonelo: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!

Nadalje se preberejo različni dopisi ter se o njih pogovarja in sklepa. Potem poroča delegat gosp. Kožuh o zborovanju in sklepih „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Celju dne 4. in 5. avgusta meseca t. l., katerega zborovanja se je on v imenu društva udeležil.

Pogovarjalo se je potem o prihodnej hospitaciji in sklenilo — kakor sem že zadnjič poročal —, jo prirediti na dvorazrednici v Št. Janu pri Spodnjem Dravogradu na dan 2. septembra meseca t. l.

Slednjič je imel še gosp. predsednik zanimivo slovnično-jezikovno berilo in po 2 $\frac{1}{2}$ urnem trajanju zaključil se zborovanje ob pol 5. uri popoldne.

Druga hospitacija našega društva vršila se je torej v četrtek dne 2. septembra meseca t. l. na dvorazrednici v Št. Janu pri Spodnjem Dravogradu. Zbralo se nas je z gosp. nadzornikom vred 16 učiteljic in učiteljev, torej razun dveh (zadržanih) udov vse učiteljstvo slovenjegraškega okraja. Bil je krasen dan, kakor malo takih. Prvo uro se je v I. razredu (učiteljica gospodična Dominkuš Irma) vršilo neposredno računanje (pri- in odštevanje) do številke 5 s I. oddelkom; II. oddelek pa je pisal naloge v štev. prost. do 30. — Potem je imel I. oddelek posr. rač. na tablice in II. odd. neposredno vporabne naloge v štev. prost. do 30. Dalje se je vršil nazorni nauk in sicer se je po predstavljeni podobi popisal konj

(z obema odd.). Potem smo se podali v II. razred, kjer je najprej II. oddelek posredno in I. oddelek neposredno slovnične in jezikovne vaje v slovenskem in nemškem jeziku imel. Druge pol ure so se vršile pa te vaje nasprotno, namreč s I. oddelkom posredno in z II. oddelkom neposredno. Čitalo se je namreč z II. oddelkom v II. nemški slovnici nekaj beril, katera so se potem stvarno in slovnično obravnavala. Tretjo uro je imel gosp. nadučitelj Srabotnik s svojimi učenci zemljepisje. Počeni o domačej šoli, se je nadaljevalo o vasi, trgu, mestu, okraju, okrajnem glavarstvu, deželi; o glavnih in stranskih straneh neba, in slednjič natančneje o Štajerskej: velikost, prebivalstvo, gorovje, vodovje, mesta in večji kraji, okrajna glavarstva in okrajne sodnije. Sledil je potem pouk o zgodovini in sicer o avstrijskih vladarjih od cesarice Marije Terezije naprej. Slednjič zapeli so učenci dve pesmi: Rožic ne bom trgala in cesarsko pesem. Ker je bila ura poludne in hospitacija končana, zbralo se nas je skupaj v gostilni gosp. Franceta Gnamuš 21 oseb k skupnemu obedu. Gosp. nadzornik posveti prvo napitnico presvitlemu cesarju, kateremu navzoči trikratni gromoviti „živio“ zakličejo.

Nadaljne napitnice so veljale Št. Janskemu učiteljstvu, ki si je veliko prizadevalo, učiteljsko društvo kolikor mogoče slovesno in prijazno sprejeti, potem vsemu navzočemu učiteljstvu itd. Po obedu je sledilo v II. razredu v šoli razgovarjanje in debata o današnji hospitaciji, ki je bila sevé popolno stvarna in objektivna, a zelo živahna, da je skoro tri ure

trajala. Udeležili so se je skoro vsi udje ter je imela velik poučni uspeh, da skoro nismo vedeli, kdaj so se kazalci na uri proti 5. uri pomaknili. Udeležniki so si potem ogledali šolski vrt in prijazno cerkvico in mirodvor. Potem smo se zbrali spet v prej imenovani gostilni, ter se malo oddahnili. A kmalu se je solnce pomaknilo za goro nad romarsko cerkvijo Sv. Križa ter zadnjekrat obsijalo lepa visoka zvonika cerkve Sv. Petra vstric Št. Janža in tudi mi smo se popolno zadovoljni z današnjim dnevom, poslovivši se od gostoljubnega gosp. nadučitelja Srabotnika in njegove blage soproge ter gpdč. nadučiteljice Irme Dominkuš, podali v hladnem večernem mraku vsak na svoj dom. Spominjali smo se tudi „mariborskega učiteljskega društva“, ki je isti dan imelo svojo hospitacijo pri Sv. Miklavžu na dravskem polju ter se v duhu njegovega hospitiranja udeleževali. Prihodnja hospitacija se vrši ob ugodnem vremenu meseca novembra ali decembra, kar se bo pri prihodnjem zborovanju še natančneje pomenilo in določilo. Bog daj dober uspeh! — Neječe. —

Iz šaleške doline. (Vabilo.) „Šaleško učiteljsko društvo“ zborovalo bode dne 21. septembra meseca t. l. v Šoštanju. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Dopisi. 3. Nekaj o „namenu učiteljskih društev“, govori gosp. nadzornik F. Vrečko. 4. „Misli o značaju pouka“, razvijal bo gosp. nadučitelj F. Hernaus. 5. Nasveti. Upamo, da se udeležijo tega zborovanja vse cenjene gospodične učiteljice in vsi gospodje učitelji, kajti — v slogi je moč. Odbor.

Listek.

„2“

Namizni govor pri letošnjem banketu „Zaveze“ v Celju.

(Konec.)

Trtica rodila grozdka dva;
Grozdek je napolnil sodčka dva;
Sodček je napolnil glažka dva
Glažka napojila bratca dva.

1. mera, 2. vaga,
V nebesa pomaga.

Na dvojce pazi, če hočeš srečno živeti: 1. moli, 2. -delaj!

Sitno in nevarno je človeku, kedar stoji med dvema ženskama: med Scilo in Karibdo, ali med dvema rečema: med kladivom in nakovalom, ali da mora pobrati dvojce reči: šila in kopita.

Dokazov je menda zadosti, da je „dva“ narodno število in upam, da hvaležni narod se ne bo več branil sprejeti to število z obema rokama med svoje ljubljence.

Pri nas učiteljih pa igra število dva dokaj slabo ulogo.

Nokateri izmed nas nimajo dveh mesecev glavnih počitnic.

Pri poimenovanju našega stanu se nahajati dve spaki: nadučitelj, podučitelj.

Dvoosebni predlog
Dipauly-Ebenhoch,
Nas hoče „podeželiti“
Med tem ko „podržaviti“
Smo se želeli mi.
Narobe svet je pač le-to
In prav bi bilo in lepó
Da Ebenhoch tovariši
S predlogom svojim padli bi!

* * *

Sedaj pa drugo struno!

Zakaj imajo lahkoživi ljudje dve ušesi? Da jim gredó opomini pri enem ušesu notri, skozi drugo ven.

Zakaj imajo ljudje plemenitega srca dve roki?
Da Ne ve nič levica
Kar desna podà.

Zakaj imajo vojaški novinci po dve nogi? Da
lahko štejejo pri vajah: eden, dva, . . . slama,
seno!

Praktičen mladenič, ki misli dati slovo „lejdah
stanu“, ima zato dve očesi, da vrže eno na „up
svojga srca“ in drugo na „krone“, ki so v
oblasti njenega očeta in ki naj bi se preselile dan
poroke v njegov (ženina) „narodni dom in miniaturo“.

Zakaj imajo potrpežljivi ljudje dve lici?

Da, če jih kedo po enem počí, mu lahko po-
nudijo še drugo?

Zakaj imajo ženske dve ustnici?

Da imajo romanopisci in novelisti kaj primerjati
„koralom“.

Dve ste stvari, ki se nam dopadata v različ-
nih dobah: ženska se nam dopade „mlada“, vino
pa „staro“.

Resnične dogodbe, katerim podlaga je število dva.

Mladenko, ki je šivala dve srajci svojemu lju-
bemu, je tako-le „tuhtala“: „Če bo kaj, (če me
vzame), ne bo nič (mu nič ne računim); če ne bo
nič (če me ne vzame), bo dve kroni.“

Žena možu: „Dve uri te že čakam in še-le
zdaj prideš?!“

Mož: „Jaz pa sem čakal dve uri v gostilni,
da bi ti zaspala in — še zdaj ne spiš?!“

Dva pomočka uporabil je zakonski mož, da bi
odvadil pijače ženo, ki je rada „pogledovala
kozarcu na dno“.

Prvi je bil ta, da je dal urezati na dno ko-
zarca, kateremu je ona dno preiskovala, — hudiča.
Morda se bo žena vendar le ustrašila „prijaznega“
obličja gospodarja „peklenskih temin“ in opustila
pregrešno navado „pokukovanja“. Ko nagne žena
kozarec in zagleda grdega peklenščka, pravi: „Do
dna ga moram izpiti, tebi satanska sapa ga ne pri-
voščim niti kapljice“! Mož se posluži drugega pri-
pomočka. Urezati dá na dno kozarca „krasnega an-
gelja“ in — pričakuje „efekt“. O prvi priložnosti
nagne žena kozarec in opazivši „zlatega „krilatca“,
reče vsa vesela: Do dna ga moram izprazniti, da
vidim „Kako si angelj lep“.

Tu nista pomagala ne Bog, ne „ta črni“. Torej
mož se je moral udati „pokukovanju“ svoje žene in
žena je „lukala“ a la „dalje sledi“ ali „pride še“.
Sodnik obtožencu: „Pol dneva, ali dva glđ!“
Obtoženec: „Prosim torej dva goldinarja“.

Najlepše pomena polne dvozložnice iz imenika
učiteljskega oshja v našem Koledarju so:

Vesel Godec —

Ličen Gobec.

Majhen, Rataj Mandeljc!

Herzog Nerat, Papa Česnik.

S tem sem prišel zopet do učiteljstva, koje se
deli v dva polka: polk pionirjev in polk pionirk.
Oba regimenta postavljata trden most, po katerem
naj bi se pripeljala mir in sreča v ono preljub-
ljeno deželo, koje imenuje pesnik „Domovina mili
kraj“. Pri postavljanju tega mosta pa potrebujemo
neobhodno dvojnega materijala: sloge v naših pijo-
nirskih vrstah in podpore od strani slovenskega
občinstva. Kakšne dušne podpore je našlo naše uč-
iteljstvo v prijaznem Celju, nam jasno pričata dva
dneva — 4. in 5. avgusta meseca 1897. 1.

Ta dneva ostaneta v prijetnem in blagem spo-
minu v hvaležnih naših srcih. Ta dneva nam bodeta
olajševala in sladila težko in grenko naše delo, ker
se bomo spominjali, da ste Vi častita Gospoda,
rodoljubi in rodoljubkinje gostoljubnega mesta Celje,
izpolnili obe nam dani obljudi, ki ste ji izrekli v
pozivu Vašem, nahajajočem se v našem preljub-
ljenem „Popotniku“. Obljubili ste nam 1. da nam
bodo odprta Vaša srca in 2. da bomo
mi neomejeni gospodarji v Vašem „Na-
rodnem domu“ ter Vi samo naši gostje.

Častita Gospoda! Vi ste nam res odprli dvoje
najdragocenejših Svojih zakladov:

„Odprli rokè, odprli srcè“ in s tem osladili
nam — žalibog prekratke — urice našega bivanja
med Vami.

„Odprli rokè, odprli srcè“; — in mi?

Mi pa hočemo zapreti svoje srcè in zakleniti
va-nje vse prijetne občutke, vso neskončno radost,
ki smo jo užili tu med Vami; vse veselje in na-
vdušenje, s katerim ste nas sprejeli; vse dobrote, s
katerimi ste nas obsipali; vso vročo ljubezen, katero
ste nam izkazali.

„Odprli rokè, odprli srcè“.

Za ta dvojni izraz iskrene, bratovske ljubezni
do nas, kliče Vam vse slovensko učiteljstvo zbrano,
kakor pravi učitelj-pesnik J. Leban:

„Od tam, kjer Drave se deroče

Podé valovi sred hribov;

Od Save bistre, bodre Soče,

Od sinje Adrije bregov“.

Kliče Vam iz globine svojih hvaležnih src:

Bog ohrani mesto Celje,

Rodoljubne v njem ljudi,

Ki pripravili veselje

Nam, — izbrisali shrbi.

Naj povrne Vam Gospod,

Kar storite tud' drugod

Za naš mili, verni rod;

Naj Vas varje vsih nadlog

On, naš Oče in naš Bog!

Agul Ref.

Dopisi in razne vesti.

Iz konjiškega okraja. (Uradna konferenca za konjiški in šmarski okraj) se je vršila dne 25. avgusta mes. t. l. v Ločah. Evo kratko poročilo o njej!

Predsedoval je c. kr. okr. šolski nadzornik gospod P. Leitgeb, ki je imenoval svojim namestnikom gospoda L. Serajnika, zapisnikarjema sta pa bila izvoljena gg. Dobnik in Grah.

Gospod nadzornik se je o stanju ljudskih šol, kakor tudi o vedenju in marljivosti učiteljstva izrazil v obče pohvalno. V svojih pedagoško-didaktičnih migljajih je mej drugim s prav iskrenimi besedami vspodbujal k potrpežljivosti z mladino.

Gospod Černej je poročal o vprašanju: „Kako je uravnati slovniske vaje, da pospešujejo bolj pouk o materinščini kakor pa teoretično slovnico?“ Ne pretiravam, ako trdim, da tako strokovnjaško dovršeni govor, kakor je bil ta, se sliši malokedaj v naših konferencah. Sprejeli so se nastopni poročevalčevi stavki:

1. Slovniski pouk mora biti.

2. V slovniskem pouku naj odpade vse, kar že pada jezikovni čut, posebno vsa nepotrebna razvrščanja. Poučujejo pa se naj zato natančneje ista pravila, proti katerim se rado in lahko greši. Slovniski pouk se mora ozirati na krajevne razmere.

3. Predvaje so zelo važne. Gojiti se morajo tako dolgo, da odpade abstrakcija kot zrel sad. Učenci morajo pravila — vsaj v bistvu — sami najti, učitelj le precizuje.

4. Po abstrakciji sledi vsakojake uporabe kot vaje.

5. Slovniski pouk naj se naslanja na obravnavana berila tako, da nam služijo te za predvaje pri abstrakciji in pri uporabi.

6. Na skladje in besedoslovje naj se obrača največja pozornost.

7. Od učitelja se zahteva temeljito znanje in pravilna raba jezika ter konsekvентno zahtevanje pravilnosti od učencev. Vodi ga pa naj navdušenje za dobro stvar.

Na željo gosp. nadzornika oziroma na predlog gosp. Hofbauer-ja je poročevalec vpletel v 5. stavek še, da se slovniski pouk naj naslanja tudi na vse obravnavane predmete, posebno pa na nazorni pouk.

O pouku po formalnih stopnjah je govoril gosp. Strmšek. Tudi o tem temeljitem in z velikim naporom sestavljenem govoru je bila občna sodba, da se jasneje in bolj prepričevalno ne more razlagati potrebo in prednost pouka po formalnih stopnjah.

(Konec sledi.)

Iz Ptuja. („Slovensko pevsko društvo v Ptuj“) uljudno naznanja vsem čestitim gospodom poverjenikom, p. n. društvnikom in slavnemu slo-

venskemu občinstvu, da za tekoče leto 1897. odpade nameravana velika pevska slavnost in sicer zaradi mnogih narodnih slavnosti, ki so se tako slovesno in častno vršile po Spodnjem Štajerskem in v oči-gled prepotrebnega vseslovenskega shoda, ki ga ravnokar snujejo in sklicujejo prvi slovenski rodoljubi na 14. dan septembra meseca t. l. v belo Ljubljano.

Redni veliki zbor pa se skliče z ozirom na § 15. društvenih pravil sredi meseca oktobra t. l. v Ptuj.

Prihodnje leto 1898 vršil se bode gotovo veliki pevski zbor, za katerega je določil odbor naslednje pesmi:

1. Jadransko morje, moški zbor, Hajdrih.

2. Pozdrav, mešan zbor, Foerster.

3. Križaci na morju, mešan zbor, Bendl.

4. Ave Marija, šesteroglasen mešan zbor s spremljevanjem orkestra, Foerster.

5. Domovini, zložil S. Gregorčič, uglasbil Fr. S. Vilhar, novost, moški zbor, od društva s častnim darilom nagrajena pesem.

6. Domovini, zložil S. Gregorčič, uglasbil Pahor, novost, mešan zbor, od društva obdarjen s častnim darilom.

Vsak izvršujoč društvnik dobi v roke za vsako izmed prej navedenih in določenih pesmi partituro v obliki velike osmerke.

Zajedno usojamo se p. n. čestitim gospodom poverjenikom poslati prazne nabiralne pole za stare in nove društvenike in nabiranje društvenine za leto 1897; nabiralne pole naj se blagovolijo vračati v zavitkih, društvenina pa s poštnimi nakaznicami društvenemu odboru v Ptuj in sicer vsaj do 15. okt. meseca t. l., da je mogoče do glavnega zbora skleniti račun. Po vrnitvi in sprejetju nabiralnih pol oziroma društvenine za leto 1897 dopošljejo se čestitim izvršujočim članom note določenih pesmi v partiturah.

Iz krajev, kjer ni poverjenikov, naročajo lahko posamezni izvršujoči člani partiture naravnost pri odboru, ako pošljejo naprej 1 gld. letne društvenine.

V dolgih zimskih večerih naj se izvršujoči člani, to je, častiti pevci in pevke, marljivo uče in vadijo, da bo prihodnji koncert veličasten in sijajen, njegov uspeh pa velik in mogočen.

Pripomnimo, da se od društva nagrajani pesmi „Domovini“ pred velikim pevskim zborom Slovenskega pevskega društva v Ptuj ne smeta peti ozir. izvajati pri nobeni javni narodni slavnosti.

V Ptuj, dne 4. septembra meseca 1897.

Odbor.

„Štajerska učiteljska zaveza“ ima letos in sicer dne 13. in 14. septembra meseca svojo glavno skupščino v Ljubnem po tem-le dnevnem redu:

Ponedeljek dne 13. septembra meseca:

Ob 11. uri dopoldne: odborova seja v hotelu „Gärtner“.

Ob 2. uri popoldne: zborovanje odposlancev v mestni dvorani.

Ob 6. uri zvečer: zborovanje društva „Samopomoč“ v mestni dvorani.

Ob 8. uri zvečer: slavnostni večer v hotelu „Pri pošti“.

Torek dne 14. septembra meseca:

Ob 9. uri dopoldne: glavno zborovanje v pevski dvorani v mestnem parku; po glavnem zborovanju nadaljevanje zborovanja odposlancev.

Popoldne: ogledovanje fužin v Donavitzu ozir. rudokopov v Seegrabnu ali pivovarne v Gössu.

Obed v različnih krčmah.

Vsi, ki se hoté udeležiti zborovanja, naj prosijo pri ravnateljstvu južne železnice za znižanje voznine na polovico.

Gradec, dne 25. avgusta meseca 1897.

Gottlieb Stopper,

načelnik.

Franc Söllner,

tajnik.

Za to zborovanje oglasili so se naslednji predmeti:

I. Poročilo odbora in sicer:

- a) o upeljavi prisilnega zavarovanja v slučaju bolezni; poroča gosp. Jožef Hendrih;
- b) o novoustanitvi „Zaveznega“ glasila; poroča gosp. Fr. Söllner;
- c) o uravnavanju učiteljskih plač; poroča gospod Anton Artner;
- d) o izdaji šematizma.

II. Naslov: „pokojninski zaklad šolskih učiteljev“ se naj spremeni v naslov: „štajerski pokojninski učiteljski zaklad“. Učit. društvo mariborsko.

III. Tvrdka Prettenhofer v Gradcu naj pri razprodaji šolskih stvari „Zavezi“ dovoli tiste ugodnosti, katere je dovolila tvrdka Eichmann & Comp. v Arnau-u nemško-češki učit. „Zavezi“. Učit. društvo. Lipnica.

IV. Štajerska učiteljska „Zaveza“ se naj v interesu štajerskega učiteljstva proti neprestanim napadom klerikalnih listov postavi v bran, kajti učiteljstvo v tem prevažnem času teh napadov, ki šoli in učiteljstvu silno škodujejo, ne more več prenašati. Učiteljsko društvo Obdach.

V. Klerikalni listi neprestano napadajo učiteljstvo. Gosp. Jožef Hiller.

VI. Učiteljstvo zahteva rednega disciplinarnega postopanja; gosp. Pr. Monschein.

VII. V opraviljstvo pokojninskega učiteljskega zaklada sprejeti se morajo tudi osebe iz učiteljskega stanu. Učiteljsko društvo okolice Gradec.

VIII. Glasilo „Zaveze“ mora biti v prvi vrsti ali vsaj sedaj „Bojno glasilo“. Učiteljsko društvo okolice Gradec.

IX. „Zaveza“ naj izdela zakon o disciplinarnem postopanju in naj prosí pri deželnem odboru, da se tak zakon izdâ.

X. „Zaveza“ naj deluje na to, da se le take osebe nastavljajo kot suplenti, ki so dovršile vsaj pet razredov kake srednje šole ali tri razrede učiteljišča in ki se tudi zavežejo, napraviti učiteljski izpit. Gosp. Brinar v Vojniku.

XI. O imenovanju stalnih šolskih nadzornikov. Učiteljsko društvo Lipnica. Gosp. Ferdo Schreithofer; namestnik: gosp. B. Schellauf.

XII. „Zaveza“ se popolnoma strinja se sklepi učiteljskega zborovanja v Gradcu dne 26. maja mes. 1896. I. in se obrne do deželnega odbora s prošnjo, da se na sklepe učiteljskega zborovanja v Ptuj ne ozira več, temveč edino le na peticijo prostega učiteljskega zborovanja v Gradcu, gosp. Anton Ortner.

XIII. „Konvikti za učiteljske pripravnike“. Učiteljsko društvo okolice Gradec.

„Selbsthilfe“. Društvo „Samopomoč“ štajerskega učiteljstva ima v ponedeljek 13. dne t. m. ob 5. uri zvečer v zvezi z zborovanjem odposlancev „štajerske učiteljske zaveze“ v mestni dvorani v Ljubnem svoje prvo redno glavno zborovanje. Vspored: 1. Upravno poročilo. — 2. Poročilo blagajnika. — 3. Sklepanje o visokosti naklade za smrtne slučaje. — 4. Sklepanje o predloženih predlogih. — 5. Preiskovanje eventuelnih pritožb nesprejetih. — 6. Volitev odbora in pregledovalcev. — Vsi člani se k temu zborovanju uljudno vabijo. Radi sklepčnosti pa se zlasti opozarja na določbe § 12 pravil. — Gostje dobro došli.

Gaishorn, 18. dne avgusta meseca 1897.

Julij Eichmayer

tajnik.

Ivan Slana

načelnik.

(Osebna vest.) Z odločbo od dne 17. t. m. je presvetli cesar imenoval g. Frana Šukljeja prvim dvornim svetnikom.

(Imenovanje.) Minister za nauk in bogočastje je imenoval gosp. Iv. Nekermána, dosedanjega začasnega voditelja na c. kr. pripravnici na Proseku, definitivnim voditeljem istemu zavodu. Čestitamo!

(Razširjena šola.) C. kr. deželni šolski svet štajerski je odredil, da se ima dvorazredna ljudska šola pri Sv. Lenartu nad Laškim razširiti v tri-razrednico.

(Dvojna sodba.) Naši c. kr. okrajni šolski nadzorniki poročajo o priliki uradnih konferenc, da so vzgojni in učni uspehi v naših ljudskih šolah v obče povoljni, deloma prav povoljni, dočim se v izvestnih krogih pogosto slišijo pritožbe, češ, sedanja šola je za nič, otroci se ne naučé ničesar. Od kod ta dvojna sodba? Kdo ima prav?

(Najlepši vzgled hvaležnega učenca) je znani naš rojak gosp. profesor Anton Bezenšek. To je na sijajen način pokazal že lansko leto pri slavnosti o priliki odlikovanja njegovega prvega učitelja, gosp. F. Kodermana s srebrnim zaslužnim

križcem. Ko se je le-ta, stopivši v stalni pokoj, ob sklepu tega šolskega leta za vedno poslavljajal od svojih učencev, porabil je gospod profesor tudi to priliko ter je zbrano šolsko mladino v prisrčnih besedah spodbujal k hvaležnosti do svojega učitelja. Opazil si lahko lesketajoče solze v očeh gospoda govornika in v očeh starega učitelja ter glasno ihtenje šolske mladine. Gotovo ganljiv prizor!

(Nov pripravljalni tečaj za c. k. r. učiteljske) se s 15. dnem septembra meseca t. l. otvori v Sežani.

(Šole na Goriškem.) Število šol na Goriškem se je pomnožilo od 225 na 229 s 399 razredi; število učencev pa od 33.652 na 35.884. Sosebno je število učencev 6., 7. in 8. šolskega leta poskočilo v znamenje, da napreduje šolstvo v obče v vsej deželi.

(Odkritje spominske plošče) rajnemu Ivanu Tomšiču se je vršilo 8. t. m. na Vinici. Slavnostni govor je imel gosp. E. Gangl. Močnik-ova spominska plošča se bode odkrila prihodnje leto.

(Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem) postaja leto za letom večje in občutnejše. Lansko leto sta ostala samo dva abiturijenta na Kranjskem, letos pa ostanejo trije, vsi drugi gredo na Štajersko ali pa kam drugam.

(Na avstrijski šoli v Carigradu) je popolniti mesto ravnatelja. Letna plača 1620 gld. v zlatu, stanovanje in druge ugodnosti, toda brez pravice do mirovine. Prosilci se morajo obvezati, da ostanejo tam vsaj tri leta. Za potne stroške dobi imnovanec 250 gld. v zlatu. Prošnje je nasloviti na šolski odbor, doposlati pa avstro-ogerskemu konzulatu v Carigrad.

(Dunajska univerza.) Na Dunajskem vseučilišču je bilo lansko leto vseh skupaj 5690 slušateljev. Od teh je bilo rednih 172 in izrednih 11 od teološke fakultete, 2248 rednih in 539 izrednih od

pravoslovne fakultete, 1238 rednih in 716 izrednih od medicinske (mej temi 75 farmaceutov) in končno 540 rednih in 230 izrednih od filozofske fakultete. Število rednih slušateljev je bilo 4199 in izrednih 1491.

(Na Ruskem) bodo uvedli splošno šolsko dolžnost. V ministerstvu se snide na carjev ukaz prihodnje dni posebna komisija, ki se bode pečala s tem vprašanjem.

(Današnji številki) priložen je poziv Slovenskemu učiteljstvu „Goriške tiskarne“, tičoč se „Popotnik-ovega koledarja“ za 1898. leto. Ta poziv priporočamo p. n. prijateljem koledarja v resno uvaževanje.

Premembe pri učiteljstvu. Gospod Konrad Mejovšek, nadučitelj na Selah, dobil je nadučiteljsko mesto na novi dvorazrednici v Reki; gosp. Franc Zopf, učitelj na okoliški šoli v Ptuj, postal je nadučitelj v Pristavi; gospod August Požegar, podučitelj pri Sv. Kungoti, pa je imenovan nadučiteljem v Žitečki vasi. — Gospa Marija Zopf, podučiteljica na okoliški šoli v Ptuj, gre na jednako mesto v Pristavo, gđc. Ana Janžar, podučiteljica pri Zgornji Sv. Kungoti, pa v Ljutomer na deklško šolo; gđc. Viljem Rischner, podučit. v Rimsk. toplic. je premeščena iz služb. ozirov v Studence pri Marib. Gosp. Janez Maichen postal je definitiven podučitelj na svojem sedanjem mestu pri Sv. Rupertu v Slov. gor.; gosp. Anton Špan pa na utrakvistični šoli v Brežicah. — Premeščen je učitelj na Keblu, gosp. Jožef Podpečan, za učitelja k Sv. Ani na Krembergu. — Namestn. podučiteljem za šolo v Tepanju imepovan je učiteljski kandidat gosp. Janez Časl; gđc. Ana Arko, učiteljica v Šmarju pri Litiji, pride v Sevnico.

St. 1079.

Razglas.

V ptujskem šolskem okraju je popolniti ta-le učna mesta definitivno eventuelno tudi provizorično:

1. Na dvorazrednici na Selah nadučiteljska in podučiteljska služba. III. plačilni razred in dobi tudi podučitelj prosto stanovanje.

2. Na deški šoli ptujске okolice jedno učiteljsko in jedno podučiteljsko mesto. III. plačilni razred, moški prosilec za podučiteljsko mesto dobi tudi primerno stanarino.

3. Na trirazrednici v Zavrchah podučiteljsko mesto. III. plačilni razred in prosto stanovanje.

Prošnjiki naj vložijo svoje redno opremljene in z ozirom na službo nadučitelja tudi z dokazom usposobljenosti za subsidiarčni pouk katoliškega verouka obložene prošnje potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 16. dne oktobra meseca t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ptuj, dne 2. septembra meseca 1897. l.

Za predsednika: Plaj s. r.

St. 1330, I.

Oznanilo.

S početkom zimskega tečaja 1897/98, je namestiti po ena služba podučitelja oziroma podučiteljice na dvorazrednih ljudskih šolah pri Gornji in pri Spodnji Sv. Kungoti.

S tema službama so združeni dohodki III. plačilnega razreda in z isto pri Gornji Sv. Kungoti tudi pravica do opravljene sobe in do 10 gld. pavšala za kurjavo.

Prosilci za ti mesti naj pošljejo svoje prošnje, opremljene z zrelostnim oziroma tudi z spricevalom sposobnosti poučevanja in ako dosedaj niso bili stalno namešteni, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva, najpozneje do konca septembra meseca t. l. dotičnim krajnim šolskim svetom.

Okrajni šolski svet Maribor, dne 3. septembra meseca 1897. l.

Predsednik: Kankowsky s. r.

Vsebina. I. O Ebenhoch-ovem šolskem predlogu. (Drag. Česnik.) (I.) — II. Šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva v Ljubljani. (Jak. Dimnik.) — III. Nekaj iz prirodoznanja. (V. Pulko.) (Konec.) — IV. Slovtvo. (Novosti.) — V. Društveni vestnik. — VI. Listek. „2“ (Namizni govor pri let.banketu „Zaveze“.) (Konec.) — VII. Dopisi in razne vesti. — VIII. Natečaji.